

Seminář

VÝZKUMNÉHO CENTRA PRO TEORII A DĚJINY VĚDY

4. května 2015
Sedláčkova 19, 306 14
Plzeň
místnost RJ 209
14:30-16:30

Jak analyzovat myšlenkové experimenty?

PhDr. Marek Picha, Ph.D.

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta
e-mail: istvan@mail.muni.cz

Émilie Du Châtelet a popularizace vědy

PhDr. Dagmar Pichová, Ph.D.

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta
e-mail: pichova@phil.muni.cz

Výzkumné centrum pro teorii a dějiny vědy – CZ.1.07/2.3.00/20.0138

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Marek Picha: Jak analyzovat myšlenkové experimenty?

Myšlenkové experimentování, tedy promýšlení imaginárních situací, je oblíbeným a často zatracovaným způsobem vědecké a filozofické práce. Konkrétní příklady popisující více či méně neobvyklé události jsou vítané pro svoji názornost, zároveň však bývá zdůrazňována jejich spekulativní povaha a z ní plynoucí omylnost. V přednášce představím tři přístupy k analýze těchto elusivních útvarů - experimentalismus, inferencialismus a minimalismus. V rámci těchto koncepcí mě budou zajímat tři otázky: Co jsou to myšlenkové experimenty? Jakou mají myšlenkové experimenty strukturu? Jakou roli myšlenkové experimenty hrají? Budu hájit minimalistické pojetí, přičemž mým hlavním cílem bude paradoxní obrana myšlenkových experimentů. Pokusím se totiž ukázat, že hypotetické příklady ve filozofii i vědě jsou většinou banální, a právě proto cenné a funkční.

Dagmar Pichová: Émilie Du Châtelet a popularizace vědy

V přednášce se budu věnovat dílu francouzské filozofky a vědkyně Émilie Du Châtelet (1706-1749) a popíši její roli v popularizaci vědy. Právě svými překlady a komentářem Newtonových textů (*Principes Mathématiques de la Philosophie Naturelle*, 1759) i didakticky zaměřenými díly (*Institutions de Physique*, 1740) Émilie Du Châtelet přispěla k dějinám vědy a filozofie v evropském kontextu. Její přístup k popularizaci vědy srovnám s pojetím jiných autorů první poloviny 18. století. Ukáží se tak odlišné přístupy, které se formovaly v soudobé Republice vzdělanců. K jakému publiku se autoři popularizačních textů obracejí? Z jakých teoretických základů vycházejí? A konečně jaký styl psaní volí pro zpřístupnění vědeckých teorií?

